

vívódásaira csak akkor találunk megoldást, ha majd nagyobb kíváncsiság hajt minket más népek emlékei iránt.

Tony Judt történész egyszer azt mondta: „A történelem helyes megértéséhez szükség lehet egy új nemzedék eljövetelére.” „Valószínűleg megvannak annak a korlátai, hogy milyen mértékben lehet a tabukat döntögetni” – tette hozzá. A fejünkben létező falak némelyikének ledöntéséhez emberi szinten, eszmecsere, kapcsolatok, párbeszéd, és (különösen a médiában) a történelmi tudatosság növelése által lehet eljutni. A különbségek elfogadása – miután tisztáztuk őket – bizonyára legalább olyan fontos Európa jövője szempontjából, mint a kereskedelmi megállapodások vagy a költségvetési hiány csökkentése. Miközben Fehéroroszország fagyott erdei útjain sétáltam, és Európa sorsát vitattam meg a fiatalokkal, úgy éreztem, hogy egy hosszú – ugyanakkor ígéretesnek tűnő – út kezdetén vagyok.

(*The Guardian*)

Jelena Geraszimova

Elsők a gyerekek

A hatóságok felhagynak a tanulók tehetségük szerinti rangsorolásával

Mint a Nyezaviszimaja Gazéta számára különböző – az Orosz Föderáció Felsőoktatási és Tudományügyi Minisztériumához, valamint Művelődésügyi Minisztériumához közeli – források alapján ismeretessé vált, az oroszok több mint közönyös hozzáállását is „tekintetbe veszik”, amikor arról esik szó, hogy a tehetséges gyerekeket ki kell emelni a gyermekközösségből, és sajátos körülményeket kell nekik teremteni az oktatási struktúra felsőbb szintjein. Ebben az esetben az állami politika változatlan marad az ilyen gyerekek tekintetében, ugyanakkor az általános hatalmi retorika gyakran tesz

utalásokat a tehetséges gyerekekkel történő munka fontosságára. Mostantól fogva csendben, rendszeresen, felesleges hírverés és csinnadratta nélkül tesznek majd a jó ügy érdekében.

Ily módon a fentebb említett jótettek egyike lehet majd Alekszandr Szergejevnek, az Orosz Tudományos Akadémia (RAN) elnökének nemrégii nagy horderejű bejelentése, amely szerint az Orosz Tudományos Akadémia és a Művelődésügyi Minisztérium közel száz színvonalas iskola esetében úgy tervezi, hogy önkormányzati működtetésből regionális alárendeltség alá vonja azokat, mivel ez elengedhetetlen ahhoz, hogy a tanárok a tehetséges gyerekek gondozására tudjanak összpontosítani az átlagos képességű diákokkal való munka helyett (mégpedig a rendkívüli gyerekeket kiemelő sajtós felállásban). Természetesen igen valószínű, hogy mindez Alekszandr Szergejev feltételezése szerint fog történni, és több különleges iskola fog létrejönni. Az ifjú tehetségekkel folyó munka magától megy majd. Az alkalmas gyermekek csapatát pedig – akárcsak a régi szép időkben – maguk a tudósok fogják kiválasztani.

Most jut csak eszembe, miért van ez a nagy felhajtás. A VCIOM orosz állami közvélemény-kutató intézet közelmúltban készült „A tehetséges gyerekek: kik ők, és mi vár rájuk?” témájú felmérésének adatai szerint az oroszok 64 százaléka nem gondolja, hogy a tanároknak több figyelmet kellene szentelniük a tehetséges gyermekeknek. Mégpedig azért, mert Oroszországban a tehetséges gyerekekből „átlagos felnőttek lesznek”, akik eltékozzák tehetségüket – erről van meggyőződve a VCIOM által megkérdezettek 52 százaléka. Továbbá az oroszok jelentős számban úgy vélik, hogy a tehetséges gyerekek felnötté válva nagyobb nehézségeket tapasztalhatnak meg emberi kapcsolataikban. (Szükséges-e gyerekkorukban is „kinozni” őket?)

Megvan annak a rejtett oka, hogy a szülők miért hanyagolják el ennyire nyilvánvalóan a tehetséges gyermekek szükségleteit. Először is, szakmai berkekben több álláspont is létezik a tehetség problémáját illetően. A szakértők egy része úgy hiszi, hogy „minden gyermek tehetséges”, egy másik részük pedig azon a

véleményen van, hogy a tehetség vagy eleve természetadta, vagy nem adatik meg. Némelyek pedig azt vallják, hogy ha már úgyszólván tehetséges és átlagos gyerekekre kell osztani őket, akkor ezt valamikor a „késői gyerekkorban” kell megtenni.

Másodsor az első csoportra („minden gyermek tehetséges”) gyermekeknek szóló termékek egész iparága épül már együttműködve a feltalálókval. Például, a tapasztalt szülők már rég beszerezték a „csodaceru-zát”, amely képes mindent elolvasni, ami a kép alá van írva. Így a szülőknek most már nem kell százszor elismételnie a mondókákat. Ezt teszi a modern elektronika. A szülőt különféle okos játékok és szerzői módszerek segítik. A gyerektévét teljesen „hatalmukba keríti” őket. A gyermekműsorokban időnként feltűnnek kétévesek, akik készségesen elmagyarázzák, hogy mit jelent a vízkörforgás a természetben, vagy hogy mi az a működő relativitás-elmélet. Ez igen nagy hatással van a különösen befolyásolható szülőkre!

Harmadszor minden szülőben ott él vagy legalább szunnyad a szilárd meggyőződés, hogy „az én gyerekem egészen különleges”.

Nemrégiben a Gazdasági Főiskola (Nemzeti Kutatóegyetem) felméréseket végzett és kimutatta, hogy az oroszok egyre kevésbé toleránsak a társadalmi egyenlőtlenség különböző fajtáival szemben; ennek az egyenlőtlenségnek a meglétéért viszont az államot hibáztatják. Az oroszok csaknem 48 százalékából vált ki indulatokat az oktatáshoz való egyenlőtlen hozzáférés – különösen, ami annak iskolai formáját illeti.

Mellesleg, a közvélemény-kutatás alapján azzal kapcsolatosan is különféle elképzelések uralkodnak a lakosság körében, hogy kik azok a tehetséges gyerekek. A megkérdezettek 41 százaléka van meggyőződve arról, hogy tehetségesnek születni kell. 38 százalék azokat a gyerekeket tartja számon a tehetségesek közt, akik céltudatosan, a szülők és a pedagógusok segítségével különleges tulajdonságokat fejlesztettek ki magukban. A szülők 12 százaléka pedig azokat nevezi tehetségesnek, akiknek egyszerűen szerencsájük volt, és képességeiket véletlenül észrevette környezetük.

Itt hangsúlyozni kell, hogy még nincsenek olyan vitathatatlan módszerek, amelyek azt mutatják ki, hogy a gyerekekre nem „beletöltötték a tudást”, hanem ténylegesen tehetséges valamely területen.

Az elmúlt évek számos filmjében látható, hogy régebben miként találtak rá a tehetséges gyerekekre. Az ügy iránt elkötelezett felnőttek keresték őket mindenfelé. Rájuk letek, és sportiskolákba, művészeti iskolákba, a fiatalok alkotóházába vagy a filmművészet felé terelték őket. Ma azonban még egy ilyen keresésnek is gátat szabhat az a minden országot jellemző helyzet, amelyet a tanulási motiváció elvesztése jelent a gyerekek többségénél.

A szakértők úgy gondolják, hogy nagyrészt mégiscsak a család hibáztható itt, amely akadály az élményszerzésben (hiszen mi másra is korlátozódna a családi szabadidő, mint a közönséges fogyasztásra), a felnőttek vonakodva elégitik csak ki a gyermek tudásvágyát, nincsenek otthon könyvek, a szülőknek nincs elég idejük a szellemileg hasznos időtöltésekre. Továbbá még ma is beszélnek arról, hogy általános tiszteletlenség uralkodik a tudást illetően, és hogy hiányzanak a példaképek a televízió képernyőjéről.

(*Nyzeaviszimaja Gazéta*)

Zanny Minton Beddoes

Tiranai piranhák

*Az „albán maffia” valójában nem maffia
Épp olyan erőszakosak, de messze nem olyan
szervezettek*

Tavaly október 31-én John Macris épp elhagyni készült házat Athén tengerparti külvárosában, Voulában, amikor egy férfi rohant a kocsija felé, pisztolyból tüzet nyitva rá. Macris úr – egy görög-ausztrál származású gengszter – kiugrott